

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Secția Penală

Decizia nr. 104/A/2018

Ședința publică din data de 20 aprilie 2018

Asupra apelului de față, în baza actelor și lucrărilor dosarului, constată următoarele:

Prin sentința penală nr. 79/F din data de 20 aprilie 2017, pronunțată de către Curtea de Apel București, secția a II-a penală, în baza art. 469 alin. (4) C. proc. pen., a fost respinsă, ca inadmisibilă, cererea de redeschidere a procesului penal formulată de petentul condamnat A. cu privire la sentința penală nr. 72 din 12.12.2003 a Curții de Apel București, secția I penală.

Pentru a dispune astfel, Curtea de Apel București, în esență, a reținut că, la data de 28.02.2017, pe rolul instanței, a fost înregistrată cererea formulată de petentul A., privind redeschiderea procesului penal cu privire la hotărârea nr. 72 din data de 12.12.2003 pronunțată de Curtea de Apel București, secția I Penală, în dosarul nr. x/2002.

S-a reținut că, în motivarea cererii, în esență, petentul a arătat că în cauza respectivă a avut calitatea de inculpat, însă a fost judecat în lipsă și condamnat la o pedeapsă de 5 ani închisoare pentru infracțiunea de subminare a puterii de stat. A mai arătat petentul că, atât această hotărâre cât și decizia penală pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție nr. 5459/2005 din data de 28.09.2005, au fost declarate ca și decizii cu un pronunțat caracter politic de către Tribunalul pentru azil Viena, acordându-i-se calitatea de refugiat.

A fost atașat dosarul nr. x/2002 al Curții de Apel București, secția I penală, dosarul nr. x/2004 al Înaltei Curți de Casație și Justiție și dosarul de urmărire penală nr. 3/P/2000 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și sentința penală din 24.11.2016 a Curții de Apel București, secția a II-a penală.

La termenul din 19.04.2017, petentul a invocat excepția de neconstituționalitate a disp. art. 466 alin. (1) și (2) C. proc. pen., iar prin încheierea din aceeași dată, Curtea de Apel București a constatat admisibilitatea excepției, dispunând sesizarea Curții Constituționale cu soluționarea acesteia.

Asupra cererii de redeschidere a procesului penal, prima instanță a reținut că, prin sentința penală nr. 72 din data de 12 decembrie 2003, pronunțată în dosarul nr. x/2002, Curtea de Apel București, secția I Penală a hotărât, în primă instanță, între altele, condamnarea inculpatului A. la pedeapsa principală de 5 ani închisoare și la pedepsele complementare constând în interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 alin. (1) lit. a), b) și c) din C. pen. 1969 pe o perioadă de 3 ani și, respectiv, în degradarea militară, pentru săvârșirea infracțiunii de instigare, în condițiile participației improprii, la subminarea puterii de stat, prevăzută de art. 31 alin. (2) rap. la art. 162 alin. (2) din C. pen. 1969, constatând că acesta a fost arestat preventiv, într-o altă cauză, în perioada 17 februarie 1999 - 31 martie 1999.

S-a mai reținut că, prin decizia nr. 5459 din data de 28 septembrie 2005, definitivă, pronunțată în dosarul nr. x/2004, Înalta Curte de Casație și Justiție, secția penală, a admis, între altele, recursul declarat de inculpat, numai în ceea ce privește pedeapsa accesorie, interzicându-i, cu acest titlu, exercitarea drepturilor prevăzute de art. 64 alin. (1) lit. a) și b) din C. pen. 1969, pe durata și în condițiile art. 71 din același cod.

Curtea de Apel București a menționat că, din examinarea actelor și lucrărilor Dosarului nr. 492/2002 rezultă că petentul A. a participat personal atât la soluționarea cauzei în primă instanță, cât și în recurs.

Astfel, s-a reținut că, în fața primei instanțe, inculpatul a fost prezent personal la termenul din 3.06.2002, arătând că este de acord să fie asistat de apărătorul din oficiu, iar ulterior își va angaja apărător ales, precum și la termenul din 11.11.2002, când a fost de altfel și audiat.

De asemenea, s-a mai reținut că, petentul, prin apărător ales, a declarat recurs împotriva sentinței penale nr. 72 din data de 12 decembrie 2003 și a fost prezent personal la termenele din 5.07.2004 și 10.12.2004.

Potrivit art. 466 alin. 1 C. proc. pen., persoana condamnată definitiv care a fost judecată în lipsă poate solicita redeschiderea procesului penal în termen de o lună din ziua în care a luat cunoștință, prin orice notificare oficială, că s-a desfășurat un proces penal împotriva sa.

Conform art. 466 alin. (2) C. proc. pen., este considerată judecată în lipsă persoana condamnată care nu a fost citată la proces și nu a luat cunoștință în niciun alt mod oficial despre acesta, respectiv, deși a avut cunoștință de proces, a lipsit în mod justificat de la judecarea cauzei și nu a putut încunoștința instanța.

Nu se consideră judecată în lipsă persoana condamnată care și-a desemnat un apărător ales ori un mandatar, dacă aceștia s-au prezentat oricând în cursul procesului, și nici persoana care, după comunicarea, potrivit legii, a sentinței de condamnare, nu a declarat apel, a renunțat la declararea lui ori și-a retras apelul.

Conform art. 469 alin. (1) C. proc. pen., instanța, ascultând concluziile procurorului, ale părților și ale subiecților procesuali principali, examinează dacă:

- a) cererea a fost formulată în termen și de către o persoană dintre cele prevăzute la art. 466;
- b) au fost invocate temeiuri legale pentru redeschiderea procesului penal;
- c) motivele în baza cărora este formulată cererea nu au fost prezentate într-o cerere anterioară de redeschidere a procesului penal, care a fost judecată definitiv.

Astfel, raportat la dispozițiile legale menționate precum și la aspectele de fapt anterior prezentate, Curtea de Apel București a constatat că, în cauză, cererea petentului A. nu îndeplinește principala condiție de admisibilitate prevăzută de art. 466 C. proc. pen., anume ca petentul să fi fost judecat în lipsă. După cum s-a arătat deja, numitul A. a fost prezent atât în fața primei instanțe care a soluționat cauza finalizată prin condamnarea sa (Curtea de Apel București) cât și în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție care a soluționat recursurile declarate împotriva sentinței pronunțate de Curtea de Apel București, printre acestea aflându-se inclusiv cel formulat de petent.

În aceste condiții, s-a constatat că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 469 alin. (1) rap. la art. 466 C. proc. pen., astfel că, în baza art. 469 alin. (4) C. proc. pen., s-a dispus respingerea, ca inadmisibilă, a cererii de redeschidere a procesului penal formulată de petentul condamnat A.

Împotriva acestei soluții, petentul condamnat A. a formulat apel.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți la data de 14.06.2017, fiind s-a stabilit prim termen pentru soluționare la data de 29.09.2017, când, față de cererea transmisă instanței de către apelant, de amânare a cauzei din motive medicale, Înalta Curte a dispus amânarea cauzei pentru data de 10.11.2017, ocazie cu care, apelantul, prezent personal, a solicitat instanței de apel acordarea unui termen de grefă pentru studierea dosarelor și amânarea cauzei pentru pregătirea apărării. Astfel, s-a stabilit termen de grefă la 15.11.2017, cauza fiind amânată pentru data de 12.01.2018, când, apelantul condamnat a solicitat un nou termen de grefă, precum și amânarea cauzei pentru a-și angaja apărător ales. Încuviințând solicitarea apelantului condamnat, instanța a stabilit termen de grefă la 16.01.2018, iar pentru angajarea unui apărător și formularea concluziilor în cauză, s-a fixat termen de judecată la data de 20.04.2018. Pentru acest termen, apelantul condamnat a formulat cerere de judecare a cauzei în lipsă. Înalta Curte, constatând cauza în stare de judecată, a luat concluziile apărătorului desemnat din oficiu pentru apelantul condamnat și ale reprezentantului Parchetului, acestea fiind redată în practica prezentă decizii.

Examinând apelul formulat în cauză de către condamnatul A., Înalta Curte constată că este

nefondat, pentru următoarele considerente:

În materia cererilor de redeschidere a procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate, reglementată de dispozițiile art. 466 și urm. C. proc. pen., procedura de judecare presupune două etape, respectiv admiterea în principiu și rejudecarea cauzei după admiterea în principiu a cererii de redeschidere a procesului penal.

Potrivit art. 468 alin. (1) C. proc. pen., având denumirea marginală măsurile premergătoare, "la primirea cererii de redeschidere a procesului penal, se fixează termen pentru examinarea admisibilității în principiu, președintele dispunând atașarea dosarului cauzei, precum și citarea părților și a subiecților procesuali principali interesați."

În speță, în verificarea condițiilor necesare admisibilității în principiu a unei astfel de cereri, Curtea de Apel București, în mod judicios, a constatat că prezenta cerere de redeschidere a procesului penal formulată de condamnatul A. cu privire la sentința penală din 12.12.2003 pronunțată de Curtea de Apel București, secția I penală, în dosarul nr. x/2002, definitivă prin decizia penală nr. 5459/28.09.2005, pronunțată în dosarul nr. x/2004 de Înalta Curte de Casație și Justiție, secția penală, nu îndeplinește condițiile de admisibilitate expres prevăzute de art. 469 alin. (1) C. proc. pen. rap. la art. 466 C. proc. pen., respectiv cerința ca petentul să fi fost judecat în lipsă.

Potrivit art. 466 alin. (1) C. proc. pen., doar persoana condamnată definitiv care a fost judecată în lipsă poate solicita redeschiderea procesului penal, ori, în prezenta cauză, așa cum reiese din examinarea actelor și lucrărilor dosarului privind procesul penal în care s-a dispus condamnarea petentului A. și a cărui redeschidere se solicită, condamnatul definitiv A. nu a fost judecat în lipsă în accepțiunea dispozițiilor legale anterior menționate, în condițiile în care, în concret, astfel cum în mod corect a reținut și prima instanță, acesta a participat personal, atât la soluționarea cauzei la instanța de fond, cât și în recurs, în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Conform actelor și lucrărilor dosarului de fond nr. 492/2002, rezultă că petentul A. a participat personal la soluționarea cauzei în primă instanță, acesta fiind prezent personal la termenul din 3.06.2002, când a arătat că este de acord să fie asistat de apărătorul din oficiu, urmând să-și angajeze apărător ales, fiind prezent în fața instanței și la termenul din 11.11.2002, când acesta a fost și audiat.

Cu prilejul dezbaterilor pe fondul cauzei ce au avut loc în ședința din 28.11.2003, în fața instanței de fond, inculpatul A. a fost reprezentat de avocat din oficiu, care a pus concluzii pe fondul cauzei, astfel cum rezultă din încheierea de la acea dată, parte integrantă a sentinței penale nr. 72 din data de 12.12.2003 pronunțată de Curtea de Apel București, secția I Penală, în dosarul nr. x/2002, prin care s-a dispus condamnarea acestuia.

Se mai reține că, în dosarul de recurs înregistrat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție sub nr. x/2004, la filele 6 și 7, vol. I, se regăsește declarația de recurs formulată de inculpatul A., prin avocat ales, fiind anexată cererii și împuternicirea avocațială a apărătorului ales.

Și în fața instanței de recurs, la termenul din 5.07.2004, recurentul inculpat A. a fost prezent personal, fiind de asemenea, personal și asistat de avocat ales în fața instanței de recurs la termenele de judecată din 10.12.2004 și din 21.03.2005.

În fine, reținând cu titlu de exemplu aceste date potrivit cărora rezultă, cu certitudine, împrejurarea că inculpatul A. a fost prezent personal la mai multe termene de judecată, atât la instanța de fond care a dispus condamnarea sa prin sentința penală nr. 72 din data de 12.12.2003 pronunțată de Curtea de Apel București, secția I penală, în dosarul nr. x/2002, cât și la instanța de recurs în calea de atac declarată inclusiv de inculpatul A., prin apărător ales, împotriva sentinței din 12.12.2003, dar și faptul că acesta a fost reprezentat ori asistat, fie de avocat din oficiu, fie de apărător ales, rezultă așadar, că, în cazul condamnatului definitiv A. nu este îndeplinită cerința expres prevăzută de lege privind judecarea în lipsă pentru a-i conferi acestuia calitatea de titular al acestei căi extraordinare de atac - de persoană condamnată definitiv judecată în lipsă.

Potrivit art. 466 alin. (2) C. proc. pen., este considerată judecată în lipsă persoana condamnată care nu a fost citată la proces și nu a luat cunoștință în niciun alt mod oficial despre acesta, respectiv, deși a avut cunoștință de proces, a lipsit în mod justificat de la judecarea cauzei și nu a putut încunoștința instanța.

De asemenea, nu se consideră judecată în lipsă persoana condamnată care și-a desemnat un apărător ales ori un mandatar, dacă aceștia s-au prezentat oricând în cursul procesului, și nici persoana care, după comunicarea, potrivit legii, a sentinței de condamnare, nu a declarat apel, a renunțat la declararea lui ori și-a retras apelul.

Din cele reținute în cauză și în raport cu dispozițiile legale menționate, în mod evident, condamnatul A. nu se află în situația reglementată de art. 466 C. proc. pen.

Concluzionând, Înalta Curte constată că în mod corect prima instanță, reținând că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru admiterea în principiu a prezentei cereri, prev. de art. 469 alin. (1) C. proc. pen. rap. la art. 466 C. proc. pen., a dispus respingerea ei, ca inadmisibilă, astfel cum prevăd dispozițiile art. 469 alin. (4) C. proc. pen.

Pentru considerentele expuse, Înalta Curte de Casație și Justiție va respinge ca nefondat, apelul declarat de condamnatul A. împotriva sentinței penale nr. 79/F din data de 20 aprilie 2017, pronunțată de către Curtea de Apel București, secția a II-a penală.

În baza art. 275 alin. (2) C. proc. pen., va obliga apelantul la plata cheltuielilor judiciare către stat, iar potrivit art. 275 alin. (6) C. proc. pen., onorariul convenit apărătorului desemnat din oficiu se va plăti din fondul Ministerului Justiției.

PENTRU ACESTE MOTIVE

ÎN NUMELE LEGII

DECIDE

Respinge, ca nefondat, apelul declarat de condamnatul A. împotriva sentinței penale nr. 79/F din data de 20 aprilie 2017, pronunțată de către Curtea de Apel București, secția a II-a penală.

Obligă apelantul la plata sumei de 200 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

Onorariul convenit apărătorului desemnat din oficiu, în cuantum de 130 lei, se plătește din fondul Ministerului Justiției.

Definitivă.

Publică, azi, 20 aprilie 2018.